

De achttien steden, die thans, met de ridderschap, in Holland den souverain vormden, zouden dit voorzeker in het vervolg moeten deelen met hare geringste zusteren. Eigenlijk zouden, wilde men alle burgers gelijk stellen, alle rechten, vrijheden en privilegiën, welke de ridders en edelen tot heden bezaten, afgeschaft moeten worden! Het zou aan het volk behooren vrij te staan, ter bespreking van publieke zaken bijeenkomsten in doelens of herbergen te houden! De toegang tot alle ambten, thans uitsluitend voor de leden van den waren gereformeerden godsdienst openstaande, zou gegund moeten worden aan Mennonieten, Lutherschen, Remonstranten en Katholieken; de belijders dier godsdiensten behoorden het recht te bekomen op het kussen, in de raadzalen, de gerechtshoven, de Statenvergaderingen plaats te nemen! Men zou dan in de steden een gereformeerd en een remonstrantsch burgemeester naast elkander kunnen zien zitten en woelingen doen ontstaan, waarbij die in 1619 te Amsterdam, tusschen remonstranten en contra-remonstranten, niets betekenden. Het onvermijdelijk slot zou wezen willekeur, regeeringloosheid en eindelijke ondergang van ons tot nog toe zoo roemruchtig staatsgebouw.

De dokter begreep niet, hoe een verstandig mensch dit alles niet inzag. Zoozeer was hij met zijn onderwerp vervuld, dat hij bijna tegen een tweeden, eveneens in gedachten verdiepten wandelaar was aangebonsd, die, van de tegenovergestelde zijde, zich in de richting van den Bezuidenhout spoedde. Met een haastig woord van verontschuldiging weken beiden uit en de dokter herkende in den man, die hem voorbijstoof, Veldenaar, dien hij sedert het middagmaal ten zijnent niet ontmoet had en dan ook zooveel mogelijk vermeed. De patriot was in eene onaangenamer stemming dan ooit. Nauwelijks zijne woning uitgestapt zijnde — door zijn geneesheer was hem, als lijdende aan hypochondrie, welke kwaal haar zetel in den onderbuik bezat, eene dagelijksche wandeling aangeraden — had hij bespeurd, dat men een versje aan zijne deur had gehecht van den volgenden inhoud:

Hier woont de dronken Batavier,
Die op zijn vranke en vrije lier
Niets doet dan oproer kraaien;
Die tweedracht, moord en dollen haat,
Om 't goud, in 't hart van onzen Staat
Bij burgers zoekt te zaaien.

Nog onder den indruk van deze regelen was zijn wrevel opgewekt door het gezicht van den in zijn koets gezeten raadpensionaris van Bleiswijck. Deze staatsman, geen vleesch en geen visch, eerst vriend van den stadhouder, in later tijd van dezen verwijderd, maar voortdurend door beide partijen gewantrouwd, was steeds een doorn in het oog van den heftigen patriot geweest. Toen was hij een paar groote heeren tegengekomen met bedroefde gezichten, en kwaadaardig geworden over de volgens hem slechts geveinsde prinsgezindheid van de Nederlandsche adellijke geslachten. „De aristocraten,” bromde hij, „die oorspronkelijk de grootste vijanden van het Oranjehuis waren, geen kans ziende